

Analýza — kácení stromů vysazených před rokem 2014

Obsahem analýzy je:

- rekapitulace Vašeho dotazu,
- právní otázky, které budeme řešit,
- stručná odpověď,
- doporučené další kroky,
- podrobný právní rozbor,
- podklady.

Rekapitulace Vašeho dotazu

Přibližně v roce 2010 (tedy před účinností nového občanského zákoníku) jste vysadil stromy ve vzdálenosti 2,6 metru od hranice sousedního pozemku. Podle nové právní úpravy by měly být stromy vyšší tři metrů alespoň tři metry od hranice pozemku. Zajímá Vás, jestli máte povinnost stromy pokácet nebo na nich provést redukční řez, aby byly nižší než tři metry. Dále se ptáte, jestli v případě, že tuto povinnost máte, neexistuje nějaká využitelná výjimka (pozemek je v chráněné krajinné oblasti a ptačí rezervaci).

Na základě Vašeho dotazu se zaměříme na tyto právní otázky:

1. Vztahuje se na stromy zasazené před rokem 2014 povinnost "nad tři metry výšky nejméně tři metry od hranice pozemku"?
2. Jak se liší úprava kácení mimo CHKO, v CHKO a v ptačí rezervaci?

Stručná odpověď

1. Povinnost, že stromy, které obvykle dosahují větší výšky než 3 metry, musí jejich vlastník zasadit do vzdálenosti minimálně 3 m od hranice pozemku, upravuje [§ 1017 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku \("občanský zákoník"\)](#). Výkladem tohoto ustanovení se zabýval Nejvyšší soud, který určil, že se povinnost z § 1017 občanského zákoníku nevztahuje na stromy zasazené před 1.1.2014. Jedná se o [rozsudek ze dne 27. 6. 2017](#). Jeho právní věta zní: "Nárok na odstranění stromů podle § 1017 odst. 1 občanského zákoníku nelze úspěšně uplatnit, jde-li o stromy vysázené před 1. lednem 2014."
2. Kácení vzrostlých dřevin v CHKO a ptačí rezervaci se liší zejména tím, že je předem nutné získat povolení orgánu ochrany přírody.

Doporučené další kroky

Stromy kácet nemusíte, ani na nich nemusíte provádět redukční řez. Doporučujeme souseda informovat o rozsudku Nejvyššího soudu, na který výše odkazujeme. V případě, že by problém přesto chtěl řešit soudní cestou, můžete Vy (či Váš právní zástupce) výše zmíněným rozsudkem argumentovat i před okresním soudem.

Podrobný právní rozbor

Vztahuje se na stromy zasazené před rokem 2014 povinnost “nad tři metry výšky nejméně tři metry od hranice pozemku”?

Vztahuje se na stromy zasazené před rokem 2014 povinnost “nad tři metry výšky nejméně tři metry od hranice pozemku”? Právní úprava, že stromy vyšší tří metrů musí být dále než tři metry od hranice pozemku, byla přijata v novém občanském zákoníku a je účinná od 1.1.2014. Zákoně č. 40/1964 Sb. - starý občanský zákoník žádnou podobná povinnost nestanovil.

Pokaždé, když je přijata nová právní úprava, se objevují otázky, které (právní) vztahy a poměry řešit podle ní a na které aplikovat minulé znění. Určitým vodítkem obvykle bývají přechodná ustanovení. Často ale poskytnou jednoznačnou odpověď až soudy. Tak tomu je i ve Vašem případě.

Nový občanský zákoník sice v [§ 3028](#) stanovil, podle jakých právních předpisů se mají řídit práva a povinnosti vzniklá před jeho účinností, soudy však tento paragraf vykládaly odlišnými způsoby. Jednoznačné řešení v případě povinnosti stanovené v [§ 1017](#) poskytl až [Nejvyšší soud v roce 2017](#).

Nejvyšší soud argumentoval zejména legitimním očekáváním a principem proporcionality, tedy tím, že kdo zasadil stromy v souladu se starší právní úpravou, neměl by teď nést následky změny občanského zákoníku. Právní věta tohoto rozsudku zní: *“Nárok na odstranění stromů podle § 1017 odst. 1 ObčZ nelze úspěšně uplatnit, jde-li o stromy vysazené před 1. lednem 2014.”*

Přesto Nejvyšší soud zdůrazňuje, že ochrana stromů vysazených před rokem 2014 není neomezená - Váš soused se i nadále může domáhat ochrany před imisemi či před hrozícími škodami nástroji, které nabízí starý občanský zákoník. Může podat imisní sousedskou žalobou ([§ 127 starého občanského zákoníku](#)), ve které může argumentovat, že ho Vaše stromy (př. zastíněním, padajícím listím) obtěžují nad míru přiměřenou místním poměrům ve výkonu jeho vlastnického práva. Toto tvrzení by musel prokázat. Váš soused také může podat žalobu podle ([§ 417 starého občanského zákoníku](#)). Tato žaloba by byla úspěšná pouze v případě, že by Váš soused prokázal, že ho Vaše stromy vážně ohrožují (například jsou ve špatném stavu a mohou spadnout).

Jak se liší úprava kácení mimo CHKO, v CHKO a v ptačí rezervaci?

Čistě pro úplnost doplňujeme, že kácení dřevin v chráněné krajinné oblasti se řídí zvláštní úpravou dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V případě, že se zmíněné topoly rozhodnete pokácet (nebo se toho bude Váš soused domáhat) nezapomeňte na povinnost, že pro stromy s obvodem kmene větším 80 cm (měřeného ve výšce 130 cm nad zemí) musíte předem získat povolení orgánu ochrany přírody. Požadavek získat předem povolení platí i pro dřeviny v ptačí oblasti.

Zvláštní režim by též platil, pokud by se nejednalo o topoly, ale o jeřáb krkonošský, muk český, tis červený nebo dub pýřitý ([podle přílohy vyhlášky o zvláště chráněných druzích rostlin](#)). Pro kácení těchto čtyř dřevin je potřeba získat nejen povolení ke kácení, ale navíc výjimku ze zákazu kácení podle [§ 56 zákona o ochraně přírody a krajiny](#).

Podklady

Při analýze Vaší situace jsme vycházeli z následujících veřejně dostupných podkladů:

[Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. 22 Cdo 5259/2015](#)

Dostupný z: www.bulletin-advokacie.cz/nejvyssi-soud-k-moznosti-odstraneni-stromu?browser=mobi

Zpracováno ke dni 4.10.2021.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách ochrany životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků.

Přečtěte si [podrobnější informace o tom, jak poradna funguje](#).

Podpořte nás svým darem

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství ve veřejném zájmu. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#).

Děkujeme.